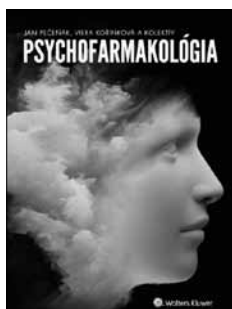

Pečeňák J, Kořínková V et al.

PSYCHOFARMAKOLÓGIA

Bratislava: Wolters Kluwer 2016; 672 str.

V nakladatelství Wolters Kluwer koncem roku 2016 vyšlo první vydání odborné publikace „Psychofarmakológia“ autorů Pečeňáka, Kořínkové a kol., převážně z akademických pracovišť v Bratislavě. Kniha má 672 stran textu. První kapitola se týká historie psychofarmakologie, opomenuti zde nejsou ani významní odborníci z Československa. Poté je uvedena klasifikace psychofarmak jak ATC, tak nový pokus o klasifikaci na základě poznatků neurověd. Dále se čtenář může seznámit s problematikou

zkoušení nových léků v předklinické i klinické fázi. Následující kapitoly se týkají předepisování a spotřeby psychofarmak včetně moderních trendů, bezpečnosti a hlášení nežádoucích účinků, základů neurofyzologie mozku ve vztahu k mechanismu účinku psychofarmak a základů farmakokinetiky a farmakodynamiky. Poté jsou podrobně rozpracovány jednotlivé skupiny psychofarmak – antidepresiva, anxiolytika, hypnotika, antimanika, stabilizátory nálady, antipsychotika, antiparkinsonika, kognitiva a další neuroprotektiva, stimulancia a antiadiktiva. Je podána jak všeobecná charakteristika každé lékové skupiny, tak konkrétní údaje o jednotlivých léčích. Následují údaje o léčbě psychofarmaky u dětí a v dospívání, v těhotenství a laktaci a u geriatrických nemocných. Zmíněna je rovněž oblast sexuologické farmakoterapie a rostlinných léčiv. Na závěr je čtenář informován o současných směrech ve vývoji psychofarmak s ohledem na jednotlivé patofyziologické mechanismy v mozku a hlavní duševní poruchy. Poté jsou popsány animální modely hlavních duševních poruch a uveden přehled registrovaných léčiv. Uvedená publikace vyniká zejména šíří svého pojetí, na problematiku pohlíží komplexně v patofyziologických i klinických souvislostech. Zachycuje nejen aktuální problematiku, ale také otázky výzkumu a budoucího vývoje psychofarmakoterapie. Je vhodným doplňkem odborné knihovny psychiatra, neurologa, ale i dalších lékařů, zabývajících se činností lidského mozku.

zkoušení nových léků v předklinické i klinické fázi. Následující kapitoly se týkají předepisování a spotřeby psychofarmak včetně moderních trendů, bezpečnosti a hlášení nežádoucích účinků, základů neurofyzologie mozku ve vztahu k mechanismu účinku psychofarmak a základů farmakokinetiky a farmakodynamiky. Poté jsou podrobně rozpracovány jednotlivé skupiny psychofarmak – antidepresiva, anxiolytika, hypnotika, antimanika, stabilizátory nálady, antipsychotika, antiparkinsonika, kognitiva a další neuroprotektiva, stimulancia a antiadiktiva. Je podána jak všeobecná charakteristika každé lékové skupiny, tak konkrétní údaje o jednotlivých léčích. Následují údaje o léčbě psychofarmaky u dětí a v dospívání, v těhotenství a laktaci a u geriatrických nemocných. Zmíněna je rovněž oblast sexuologické farmakoterapie a rostlinných léčiv. Na závěr je čtenář informován o současných směrech ve vývoji psychofarmak s ohledem na jednotlivé patofyziologické mechanismy v mozku a hlavní duševní poruchy. Poté jsou popsány animální modely hlavních duševních poruch a uveden přehled registrovaných léčiv. Uvedená publikace vyniká zejména šíří svého pojetí, na problematiku pohlíží komplexně v patofyziologických i klinických souvislostech. Zachycuje nejen aktuální problematiku, ale také otázky výzkumu a budoucího vývoje psychofarmakoterapie. Je vhodným doplňkem odborné knihovny psychiatra, neurologa, ale i dalších lékařů, zabývajících se činností lidského mozku.

prof. MUDr. Ladislav Hosák, Ph.D.

dopisy

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE (1749–1832)

Psychiatrický pohled na světoznámou báseň ERLKÖNIG z roku 1782

Dovoluji si vám nabídnout příspěvek, který nechce být omezen na českou kotlinu, nýbrž by měl být „celoevropský“. Je to pokus o psychiatrický pohled na Goetheho báseň „ERLKÖNIG“, do češtiny překládanou jako „KRÁL DUCHŮ“ (pod tímto názvem ji přeložil Karel Jaromír Erben – respektive přebásnil do češtiny a zařadil do sbírky „Kytice“).

Obsah básně je pozoruhodný tím, že Goethe, který zřejmě měl povědomí o horečnatých deliriích u tehdy

běžných dětských infekčních chorob, „bezděčně“ popsal febrilní delirium s kombinovanými iluzemi a halucinacemi vizuálními, auditorními i haptickými způsobem, který se blíží kazuistice. (Nemocné blouznící dítě, asi v horečce, halucinuje nebezpečnou bájnou postavu „krále duchů“, který se ho snaží zmocnit a posléze způsobuje jeho smrt).

Přikládám německý originál („Erlkönig“) a ovšem Erbenovo nádherné přebásnění do češtiny a také užasně přesně do angličtiny britským autorem (teprve z roku